

Nelaimingų atsitikimų darbe 2024 m. I pusmetį statistika paskatino vykdyti papildomus neplaninius patikrinimus

Išankstiniais duomenimis, Valstybinė darbo inspekcija per 2024 m. I pusmetį, neįskaičiuojant eismo įvykių, gavo 54 pranešimus apie įvykius darbe, kurių metu buvo sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai, ir 8 pranešimus apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai mirė, per 2023 m. I pusmetį – atitinkamai 58 ir 9 pranešimai.

Nors, palyginti su praėjusiais metais, nelaimių darbe įvyko mažiau, bet prasidėjus šiltajam sezonui ir suintensyvėjus darbams kai kuriuose sektoriuose, mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų darbe skaičius staigiai šoktelėjo – vien per birželio ir liepos mėnesius įvyko net 4 mirtini ir 18 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe.

Reaguodamas į šį mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų darbe proveržį, Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius Jonas Gričius pavedė VDI teritorinių skyrių vedėjams rugpjūčio 1–spalio 1 d. organizuoti ir vykdyti miškininkystės, žemės ūkio, įskaitant ir ūkininkų ūkius, didmeninės prekybos, medienos gaminių ir baldų gamybos, sandėliavimo įmonių bei statybviečių **neplaninių patikrinimų nelaimingų atsitikimų darbe prevencijos klausimais akciją**. Šios akcijos metu planuojama papildomai atlikti ne mažiau kaip 260 neplaninių patikrinimų.

Patikrinimus atliksiantiems inspektoriams pavesta **ypatingą dėmesį skirti darbuotojų kritimo iš aukščio prevencijai**, patikrinti, ar savarankiškai dirbančių asmenų naudojamos asmeninės apsaugos priemonės, darbo priemonės atitinka darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, ar įrengtos tinkamos kolektyvinės apsaugos nuo kritimo iš aukščio priemonės.

Neplaninių patikrinimų metu, nustatčius darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus, darbdaviams, darbdavį atstovaujantiems ar jo įgaliotiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir darbuotojams taikyti griežčiausias teisės aktuose numatytas administracines sankcijas. Nustatčius, kad statybvietėje neužtikrinama darbuotojų nuo kritimo iš aukščio, daiktų, krovinių, įrenginių užkritimo, užvirtimo gruntu ar biriomis medžiagomis, elektros srovės poveikio sauga, taip pat nustatčius, kad statybos objekte savarankiškai dirbantys asmenys nesilaiko darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, **papildomai bus surašytas administracinių nusižengimų protokolas statybos vadovams**.

Kokios veiklos sritys ir darbai yra pavojingiausi?

Reikėtų pasidžiaugti, kad bendra tendencija yra mažėjanti: 2024 m. I pusmetį, palyginti su 2023 m. tuo pačiu laikotarpiu, mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius 2 sumažėjo 1 atveju, arba 11 proc., o sunkių – sumažėjo 4 atvejais, arba 7 proc. Tačiau keliose veiklos srityse nelaimės darbe įvyksta dažniau nei kitose. Per 2024 m. I pusmetį daugiausia mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe įvyko apdirbamosios gamybos (3 mirtini atvejai) ir statybos (2 mirtini atvejai) įmonėse. Daugiausia sunkiai sužalotų darbe

darbuotojų buvo apdirbamosios gamybos (13 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe), transporto ir saugojimo (9 atvejai), statybos (8 atvejai) ir didmeninės ir mažmeninės prekybos (8 atvejai) įmonėse.

Ekonominės veiklos rūšys, kuriomis užsiimančiose įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų

	2023 m. I pusmetis	2024 m. I pusmetis
Mirtini atsitikimai		
Apdirbamosios gamybos įmonėse	2	3
Didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonėse	0	1
Transporto ir saugojimo įmonėse	0	1
Statybos įmonėse	3	2
Miškininkystės įmonės	2	1
Administracinės ir aptarnavimo veiklos įmonėse	0	0
Sunkūs nelaimingi atsitikimai		
Apdirbamosios gamybos įmonėse	13	13
Didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonėse	7	8
Transporto ir saugojimo įmonėse	4	9
Statybos įmonėse	10	8
Miškininkystės įmonės	2	2

Administracinės ir aptarnavimo veiklos įmonėse	6	4
--	---	---

Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vedėjas Saulius Balčiūnas pažymi, kad pavojingiausi išlieka krovos ir aukštyje atliekami darbai. Pavojingiausi darbai, kuriuos vykdant nelaimingų atsitikimų įvyko daugiausia: sandėliavimo, transportavimo, pakrovimo, iškrovimo darbai – juos atliekant įvyko 2 mirtini ir 14 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, statybos darbai – 2 mirtini ir 10 sunkių, medienos apdorojimo ir susiję darbai – 1 mirtinas ir 5 sunkūs, miško kirtimo darbai – 1 mirtinas ir 1 sunkus, techninių priemonių aptarnavimo darbai – 1 mirtinas ir 1 sunkus, bei žemės ūkio darbai – 4 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe.

Kodėl nepavyksta išvengti nelaimingų atsitikimų?

Nors nelaimingų atsitikimų darbe tyrimai dar nėra iki galo baigti, preliminariais duomenimis, nelaimės darbe sąlygojantys veiksniai kasmet išlieka praktiškai tie patys – 2 mirtini ir 17 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe įvyko darbuotojui nukritus iš aukščio, 3 darbuotojai žuvo ir 7 buvo sunkiai traumuoti krentančių daiktų ar virstančių medžių, net 16 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe įvyko darbuotojams paslydus ar užkliuvus ir nugriuvus, 6 darbuotojai patyrė sunkius sužalojimus dėl veikiančių mechanizmų, 1 darbuotojas mirtinai užduso įkritęs į pjuvenų bokštą, du darbuotojai patyrė sunkias traumas dirbdami su galvijais, dar vienas patyrė sunkius nudegimus.

Tiriant nelaimingų atsitikimų priežastis nustatyta, kad daugiausia sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių per 2024 m. I pusmetį, sąlygojo nepakankama darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė, netinkamas profesinės rizikos vertinimas ir netinkamas darbų organizavimas ar darbo vietų įrengimas, be to, dažnu atveju patys darbuotojai nesilaikė darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, nes jie būna nepakankamai instrukuoti ir apmokyti.

„Liūdniausia, kad didžiosios dalies kritimų iš aukščio ir nelaimių atliekant krovos darbus buvo galima išvengti, jeigu darbdaviai būtų skyrę pakankamai dėmesio darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti, o darbuotojai būtų atsakingiau įvertinę rizikas ir tinkamai naudoję apsaugos priemones. Rūpinantis sauga darbe labai svarbu atsižvelgti į įvairius faktorius, pavyzdžiui, kad saugai įtakos turi ne tik darbo aplinka, bet ir oro sąlygos. Pastarosiomis dienomis vyravęs didelis karštis gali lemti perkaitimą, išsiblaškęmą ir darbdaviams reikėtų atsakingai įvertinti su tuo susijusias rizikas ir galbūt kai kuriuos darbus organizuoti kitu laiku. Galime pasidžiaugti, kad bent svaigalai nėra pagrindinė nelaimingų atsitikimų priežastis – šiais metais įvykių darbe metu tarp sunkiai nukentėjusių nustatyti tik 2 neblaivūs darbuotojai“, – sako S. Balčiūnas.

Rekomendacijos darbdaviams ir darbuotojams

Darbai aukštyje yra viena iš pavojingiausių veiklos sričių, kurioje nelaimingų atsitikimų pasekmės yra skaudžiausios – dažniausiai besibaigiančios darbuotojų žūtimi arba sunkiais sužalojimais. VDI yra parengusi [interaktyvias rekomendacijas](#), kurios yra skirtos kritimo iš aukščio prevencijai statybos sektoriuje užtikrinti, bet aktualios ir atliekant kitus darbus aukštyje, pavyzdžiui, kraunant prekes sandėlyje ar valant pastatų langus. Taip pat galite pasižiūrėti kitas aktualias [metodines rekomendacijas ir atmintines](#), susijusias su darbais aukštyje ir krovos darbais.

Primename, kad Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme yra numatyta, kad galima atsisakyti dirbti, jei nesudarytos tinkamos, saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, nesilaikoma darbuotojų saugos reikalavimų, ir apie tai informuoti VDI.

VDI ragina pranešti apie galimus pažeidimus darbe, pavyzdžiui, netinkamas darbo sąlygas, piktnaudžiavimą darbo bei poilsio laiku ir pan. Apie nesudaromas darbo sutartis anonimiškai galima pranešti telefonu + 370 5 213 9772.

Kontaktams:

komunikacija@vdi.lt
mob. +370 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius
www.vdi.lt

Konsultuojame:

el. paštu info@vdi.lt, [raštu](#) ir [VDI feisbuko paskyroje](#)
telefonu (+370 5) 213 9772 (I–IV 9.00–15.00, V 9.00–14.00, pertrauka 12.00–13.00)
Žinote, kur dirbama nelegaliai? Praneškite [raštu](#) arba telefonu (+370 5) 213 9772.